

Mit Filmen arbeiten

Temaer: Film, multimodale tekster

Fag: tysk

Målgruppe: 7.-10. klasse

I mitcfu.dk kan du streame et udvalg af spille- og tv-film, som kan bruges i tyskundervisningen uden at skulle tænke på rettigheder. Du kan give dine elever adgang til at streame filmene ved at låne filmene til dem i en periode.

Målet med denne vejledning er at give ideer og inspiration til, hvordan du kan arbejde med tyske spille- og tv-film i din undervisning. Herunder finder du overordnede overvejelser om inddragelse af film i tyskundervisningen samt en række forslag til aktiviteter, som du kan plukke fra, alt efter, hvad der passer bedst til de faglige mål, til din elevgruppe og til filmen.

Faglig relevans/kompetenceområder

Film formidler både kultur og sprog

Film er et medie, der taler til elevernes sanser. Film fascinerer og tiltrækker opmærksomhed, og denne fascination kan bruges som motivationsfaktor i tyskundervisningen.

Film kan noget helt specielt med en kombination af brug af virkemidler og visuelle og sproglige input, som understøtter hinanden som fundament for elevernes sprogtilegnelse.

Film bringer billeder og sprog ind i undervisningen, eleverne ser situationer og lytter til folk, der agerer. Billederne fortæller historier, uanset hvor godt man forstår sproget, og seeren tilbydes et blik ind i andre kulturer. Liv og værdier folder sig ud for øjnene af eleverne, og de får input til at drage sammenligninger mellem deres egne og andre kulturer. Ved at give eleverne filminput og mulighed for at have en nysgerrig tilgang til det, indholdet i filmene repræsenterer, kan de anvende tyskfaget til at kunne forstå og forholde sig til forskellige elementer af tysktalende landes kulturer.

Om at arbejde både receptivt og produktivt med sprog

En del af formålet med tyskundervisningen er, at eleverne skal kunne forstå budskaber og holdninger inden for nære emner, når de lytter. Film understøtter dette mål, da handling og sprog er forbundet og kan hjælpe til, at eleverne kan afkode budskaber i forskellige situationer og sammenhænge. Eleverne hører en masse sprog i filmene og sprog, som knyttes op på nogle situationer. Disse input er vigtig for eleverne sprogtilegnelse, de kan opfange ord og udtryk fra filmen i meningsfulde sammenhænge, som senere kan hjælpe dem til at producere deres eget sprog. Det er nødvendigt, at eleverne bliver undervist i strategier og får opgaver, der giver dem mulighed for at arbejde målrettet med at komme fra input hen over genkendelse til brug af vendinger og ord fra film. Film kan udgøre et vigtigt element i forhold til at stimulere sprogproduktion, fx beskrive eller udtrykke meninger og holdninger. Filmen udgør et fælles afsæt, og arbejdet med en film giver mulighed for samtale på mange niveauer og åbner potentielt for at stille skarpt på forskellige temaer.

Undertekster

Når du streamer film fra mitcfu.dk, har du generelt muligheden for at se dem med eller uden danske undertekster. Nogle film (især tv-film) har også mulighed for tyske undertekster. Undertekster på modersmålet er nyttige i processen med at lytte-forstå. Hvor meget eleverne fanger af det tyske sprog, afhænger dog af det, som eleverne ved i forvejen. En bevidst sprogtilegnelse vil kræve et eksplicit arbejde med filmen herunder brugen af undertekster, fx ift. ordgenkendelse eller den kontekst ord eller udtryk bruges i. Jo mindre eleverne behersker tysk, jo mere støtte vil udbytte af undertekster kræve af læreren ift. arbejdet med forforståelse herunder hypotesedannelse både mht. indhold og sprog. Det er i den forbindelse fx oplagt at lade eleverne arbejde med noget af det ordforråd, de vil møde i filmen og aktivere gættestrategier.

Det forventes ikke, at elever på niveau A1-A2 kan følge med i en film uden undertekster. Danske undertekster støtter - med de ovenfor nævnte faktorer in mente, eleverne i sprog- og kulturtilegnelse. Først når eleverne har nået et vist sprogligt niveau og er ud over begynderniveau, vil de have reel gavn af undertekster på tysk.

Kompetenceområder og faglige mål

Hvilke faglige mål, du opstiller med dine elever, kommer helt an på klassens niveau og det fokus, som du ønsker at arbejde med. Hovedfokus på opgaverne i denne vejledning ligger inden for mundtlig og til dels skriftlig kommunikation samt kultur og samfund som formuleret i Fælles Mål for tysk.

Eksempler på læringsmål:

Kompetencemålene her er oplagte at arbejde ud fra:

- Eleven kan sammenligne tysktalende kulturer med egen kultur
- Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog

Denne vejledning kommer rundt om følgende faglige mål:

- Eleverne kan anvende gættestrategier og lave hypoteser

- Eleven kan udveksle budskaber og holdninger
- Eleven kan beskrive og genfortælle om tysktalende landes kulturer og levevis
- Eleverne kan udtrykke meninger og holdninger
- Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på tysk
- Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer
- Eleverne kan stille og besvare spørgsmål
- Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne
- Eleven kan skrive forskellige typer tekster; personbeskrivelse, resume, anmeldelse

Ideer til undervisningen

Når du vælger en film, kan du overveje:

- Om den fortæller noget særligt om tysk kultur eller historie
- Om den giver eleverne mulighed for at få blik for ligheder i fx ungdomskulturer
- I hvilken sproglig og faglig sammenhæng, du vil bruge filmen

Vor dem Sehen

Der er vigtigt at lave forforståelsesopgaver, inden I går i gang med at se en film. Forforståelse kan fx handle om at aktivere elevernes ordforråd, om at lave hypoteser på historien og genre, eller at give en nødvendig viden om filmens kontekst, der kan gøre det nemmere for eleverne at forstå. Måske skal du afdække elevernes viden om fx det tyske skolesystem for at forstå handlingen eller viden om historiske aspekter og vurdere, om du skal give input. Måske skal I arbejde med et specifikt ordforråd eller noget fjerde. Oftest vil forforståelsesarbejdet både gå på sprog og på indhold.

Vor dem Sehen mit Poster, Trailer usw.

Find filmplakat på posten i mitcfu.dk. Plakaten kan ofte være et godt afsæt for forståelse, som kan aktiveres med følgende spørgsmål:

- Vorschläge für die Filmhandlung mit Hilfe von dem Poster, Titel, Trailer.....
 - Worum geht es in dem Film, glaubt ihr?
 - Wer sind die Personen?
 - Was ist das Problem? Die Situation.....?
 - Brainstorming zum Thema, zum Ort/Lage wo die Handlung spielt....
 - Was macht euch neugierig? Was möchtet ihr bevor dem Sehen fragen?

Det kan være en hjælp for nogle elever at have svarmuligheder eller faste sætningsstrukturer og chunks at vælge mellem. Ich glaube, dass..., der Film eine Beziehung beschreibt - ich denke, dass der Film vonhandelt.

Vor dem Sehen - die ersten 10 Minuten vom Film

Det er ofte sådan, at de 10 første minutter af filmen (anslaget) sætter scenen, præsenterer hovedpersonerne, lægger op til en historie. En måde at få talt om de antagelser, eleverne havde med afsæt i filmplakaten, traileren eller titlen, kan være at se de 10 første minutter og derefter i

mindre grupper tale om:

Die ersten 10 Minuten:

- Was ist passiert? Wo spielt der Film? Wen haben wir getroffen? Was ist das Thema?
- Wer sind die Hauptpersonen? Was wissen wir von ihnen? Aussehen, Verhalten?

Organisering af videndeling

De forslag, eleverne kommer med, kan præsenteres fx med CL strukturen "Tre til te.

Während des Sehens

Inden eleverne ser hele filmen, kan I have aftalt forskellige opgaver, alt efter fagligt fokus.

Herunder er nogle konkrete ideer.

- Eine Person beschatten
- Neue Chunks und Wortschatz, die/den ihr bemerkt habt
- Eine wichtige Szene ohne Ton sehen. Was wird gesagt? Vorschläge teilen
- Technische Wirkungsmitteln; welche Wirkung hat es auf den Zuschauer? (se mere her <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/filmiske-virkemidler>)
- Sammele Adjektive für Personenbeschreibungen auf einer Liste. Schreibe eventuell erst auf Dänisch, und schlägt die Wörter nach dem Sehen nach.

Nach dem Sehen

Alt efter de faglige mål, du har sat, er der mange veje at gå og måder at arbejde med filmen på. Det er også helt ok at se en film for oplevelsens skyld - som et sanseligt input, men det tilføjer naturligvis noget at arbejde med større eller mindre efterbehandling.

Eleverne kan fx:

- give deres mening om filmen til kende
- tale om personer
- lave resumé
- skrive en filmanmeldelse
- fortælle om eller dramatisere deres yndlingsscene
- arbejde med filmens virkemidler
- lave portræt af en skuespiller
-

Når du vælger at arbejde med filmen og efterbehandle elevernes oplevelser, skal du overveje den kommunikative situation, konteksten og modtagere. Dvs. hvem taler/skriver til hvem, om hvad og hvorfor?

Herunder er forslag til opgaver, du kan stille eleverne. Opgaverne kan løses individuelt eller i gruppe, mundtlig og/eller skriftlig og præsenteres multimodalt.

Gespräch oder Schreiben

Du kan vælge, om opgaverne skal bruges til mundtlig eller skriftligt fokus. Flere af dem kan bruges med enten den ene eller den anden kommunikationsform, eller de to kombineret.

Ein Resümee

Eleverne skriver (skriver evt. stikord) til et resume, som de indtaler. Resumeet kan læses eller høres af andre elever, som måske skal arbejde med eller har arbejdet med samme film. Repeter evt. spørgeordene, som eleverne typisk vil kunne tage afsæt i.

Eleverne kan også lave en tidslinje for at få overblik over handlingen (fx i programmet Tiki- Toki, som ligger på Skoletube).

Wer, wann, wo, was, warum, wie

Wer (Wer sind die Personen), Wann (wann spielt der Film – wie lange), Wo (wo geht die Handlung vor sich), Was (was ist das Problem im Film) Warum (Warum hat die Hauptperson Angst.... usw.), Wie (Wie wird das Problem gelöst, wie endet der Film) usw.

Beschreibung

Eleverne kan fortælle om en person, der optræder i filmen, og som de har 'skygget', mens de så filmen. De kan fortælle, hvad de synes om personen. De kan også beskrive et bestemt miljø, som er vigtigt eller har gjort indtryk på dem.

- Mache Personenbeschreibungen von den Hauptpersonen. Wie sind sie, und warum verhalten sie sich so, wie sie es tun? Verwende die früher geschriebenen Adjektive.
- Beschreibe einen Ort in dem Film. Welche Bedeutung hat dieser Ort?

Schreibaufgabe

Eleverne kan støtte hinanden i at udvide deres chunk-repertoire og formulere tekster til forskellige filmscener eller billeder. De kan vælge at beskrive eller ytre holdninger. Det kan konkret gøres ved at du vælger 6-7 screenshots fra filmen, som forstørres og hænges op i klassen. Eleverne betragter billederne og skriver ord på post-its, som placeres på billederne. Det kan fx være ord, for noget man ser på billedet, en stemning, eller en association, man får. Efterfølgende arbejder eleverne i mindre grupper sammen om et af billederne, idet de vedhæftede gloser nu laves om til chunks /korte sætninger.

Opgaven kan tilføjes et trin ved, at billedet med de påførte ord og chunks sendes videre til en anden gruppe, som fx skriver en e-mail/ et brev fra en af hovedpersonerne til en ven/veninde og integrerer de vedhæftede chunks/sætninger i teksten.

Fragen stellen

Eleverne kan selv formulere spørgsmål til filmen og dens tema.

De kan parvis give hinanden feedback ift. at formulere spørgsmålene korrekt. Lad dem fx stille spørgsmålene i en 'Quiz und tausch'.

Eleverne kan også stille spørgsmål ifm. et fiktivt interview.

- Stelle dir vor, du willst eine der Personen aus dem Film interviewen, z.B. für eine Zeitschrift oder für eine TV-Show. Bereite einige Fragen vor. Führe das Interview durch.

Die Handlung und weitere Aspekte

Når eleverne har hold på selve handlingen kan de forholde sig til filmens problemstillinger og kulturbilleder. Eleverne kan fx arbejde med disse opgaver til det formål.

- Erzählungen beinhalten Probleme und Lösungen. Finde Probleme und Lösungen in der Erzählung
- Vergleiche Kulturelle Aspekte im Film. Was ist anders oder ähnlich im Vergleich zu anderen Kulturen/unsere Kultur?

Informationen finden und teilen

Ift. informationssøgning kan det være en ide at lade eleverne søge oplysninger om skuespillerne og skrive en biografi om dem, eller finde mere information om filmen.

- Finde Informationen über einen Schauspieler/eine Schauspielerin und schreibe einen Steckbrief
- Finde Informationen über den Film und teilt die Informationen mündlich oder schriftlich, analog oder digital
- Verfasse eine E-Mail an den Autor, und stelle ihm/ ihr relevante Fragen zu dem Film

Filmkritik

Eleverne skal udtrykke deres mening om filmen. Giv også gerne eleverne menings- og holdningsudtryk, som de kan have som afsæt for en skriftlig eller mundtlig filmkritik.

Meinungsausdrücke

Meiner Meinung nach...

Ich finde...

Ich denke...

Ich kann mir vorstellen/nicht vorstellen...

Ich bin davon überzeugt...

Da bin ich nicht sicher...

- Schreibe oder mache eine Video- oder Tonaufnahme deiner Filmkritik

Sprachgebrauch

Med et fokus på ordforråd og chunks kan du støtte eleverne til, at de hurtigt kan komme i gang med at producere sprog. Ved at kunne imitere og gentage fraser fra filmen, klædes de på til straks at kunne kommunikere. Herunder er starten på en liste med udtryk, der kan anvendes i forbindelse med arbejdet med film.

Meine Ausdrücke für ein Gespräch des Filmes

- Auf dem Plakat bemerke ich...
- Ich bevorzuge..., weil...
- Ich finde, dass es ein fantastischer, politischer, komischer, ein romantischer...Film ist
- Ich denke, dass der Film von...handelt

- Der Film virkt mitføhlend, innovativ, grenzüberschreitend, augenöffnend...

Eleverne kan tematisere deres liste alt efter den kommunikative situation, og det de ønsker at udtrykke. Lad eleverne selv udarbejde deres egne lister og øve ordforrådet, de vil huske.

Her er nogle konkrete ideer til arbejdet med ordforråd.

- Mache ein Watson's Wall mit Vokabeln aus dem Film und bearbeite Teile des Films, indem du die Vokabeln verwendest
- Taboo: Erkläre ein Wort aus dem Film, ohne das Wort zu nennen. Dein Partner rät. Wechselt euch ab
- Erstelle eine Wörterliste von einem Teil des Films und schlage die Wörter in einem Online Wörterbuch nach. Schreibe oder erkläre was die Wörter bedeuten
- Erstelle ein Quizlet mit einigen Wörtern des Films oder schaue nach, ob es schon Quizlets für diesen Film / Vokabeln gibt
- Mache ein Memory spiel mit wichtigen Sätzen oder Wörtern aus dem Film oder zum Thema

Evaluering af læringsmålene

Flere af ovenstående aktiviteter er velegnede til at evaluere hele eller dele af undervisningsforløbet og få overblik over, i hvilken grad eleverne har tilegnet sig læringsmålene. Du kan bruge dem formativt eller summativt alt efter, hvad evalueringen skal bidrage til. Alt efter, hvilke opgaver I har valgt, kan du bede eleverne om at tage stilling til, hvilken ny viden og nyt ordforråd/chunks, de har fået. Lad fx eleverne vha. eksempler komme med en status på, hvad de nu kan udtrykke sig om, ift. hvad de kunne tidligere. Lad dem også pege på viden, de mener at have fået om tysktalende landes kultur i fortid eller nutid.

Lærerens faglige overvejelser

- Hvordan har filmen fungeret for eleverne ift. aldersgruppe, relevans af temaet mm.?
- Var de valgte opgaver velegnede eller skal der justeres? Skal der fx en yderligere stilladsering til, hvis eleverne skal bruge input aktivt i deres sprogproduktion?
- Hvordan sigtede jeg mod, at eleverne kunne få udbytte af undertekster ift. forståelse, genkendelse og sprogproduktion?
- Hvad vil jeg bevare og ændre til næste gang, jeg bruger filmen?

Supplerende materialer

Flere ideer til aktiviteter

- London liegt am Nordpol - hæfte med ideer til at arbejde med filmiske virkemidler
- Amok - hæfte med ideer til at arbejde med filmiske virkemidler
- Øvrige pæd. vejledninger i mitcfu på film- og tv-film-poster. Brug filtret i mitcfu og søg efter film med pæd. vejledning for at finde konkrete eksempler

Websider med opgaver & guides til film

- Det Danske Filminstitut - grundskolen <https://filmcentralen.dk/grundskolen>